

CoRe

VELUX FONDEN

Sund Mund Hele Livet

Rådet for Bedre Hygiejne
Webinar 18/6 2025
Esben Øzhayat

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Program

1. Væsentligste points fra forskningen
2. SMUHL i Frederiksberg Kommune
3. SMUHL i Greve Kommune
4. Spørgsmål og kommentarer

Udgangspunkt

- Flere ældre mennesker
- Mange sygdomme og meget medicin
- Flere tænder

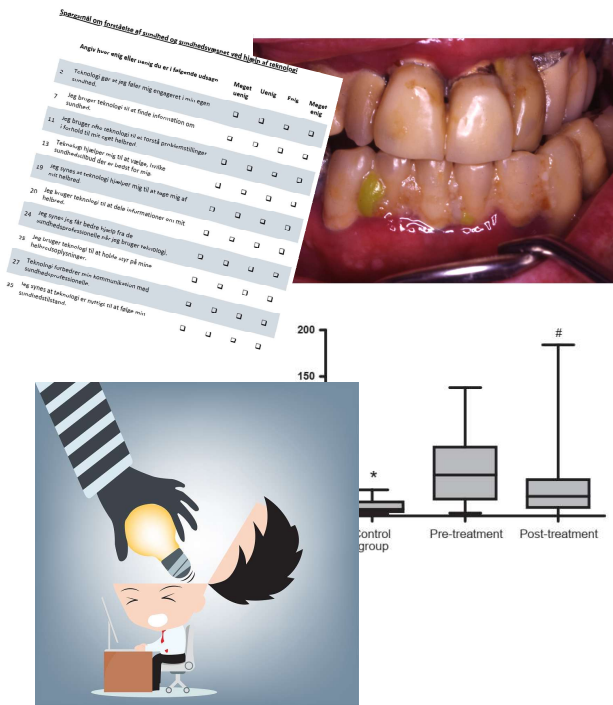

Livskvalitet

**Konsekvenser
af dårlig
tandsundhed:**

Kortlægning

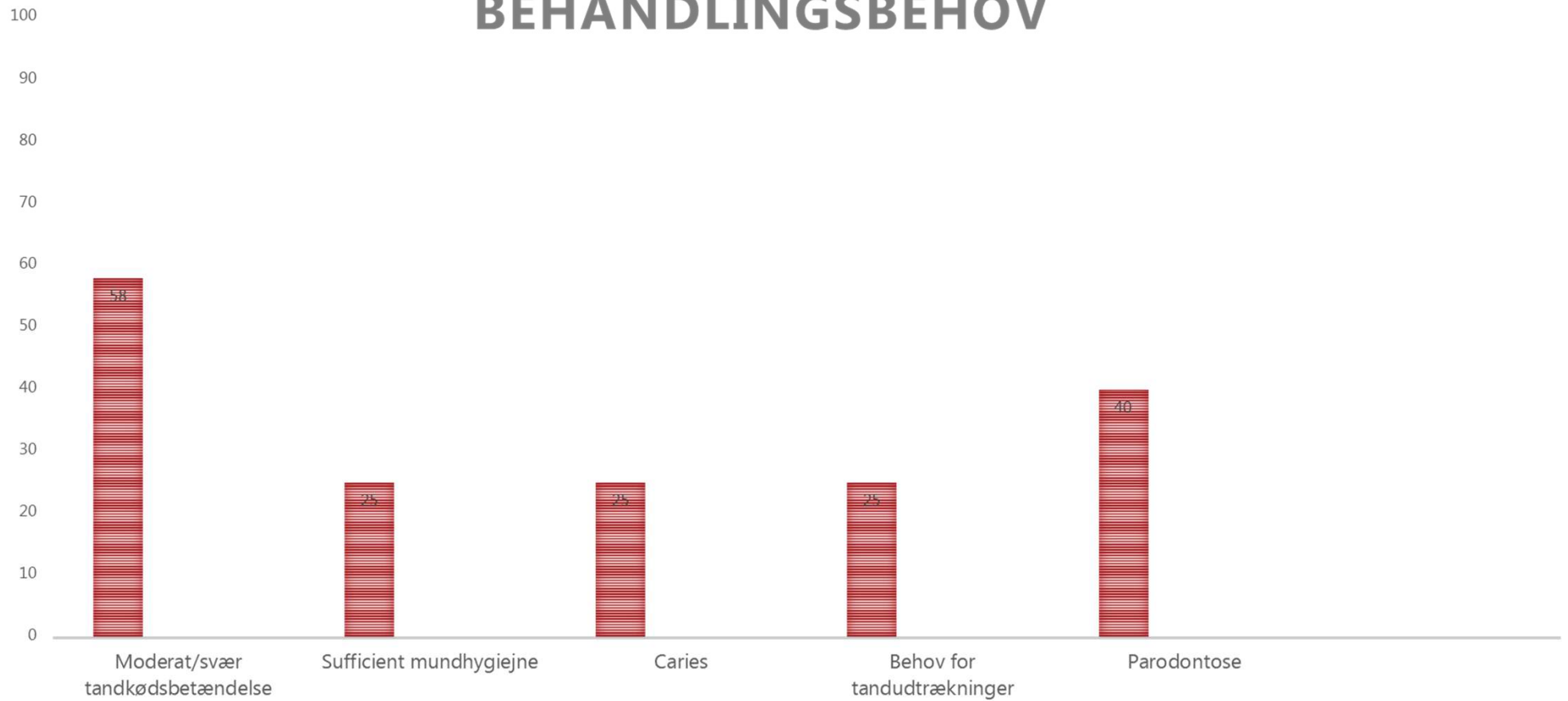
Udvikling

Test og evaluering

BEHANDLINGSBEHOV

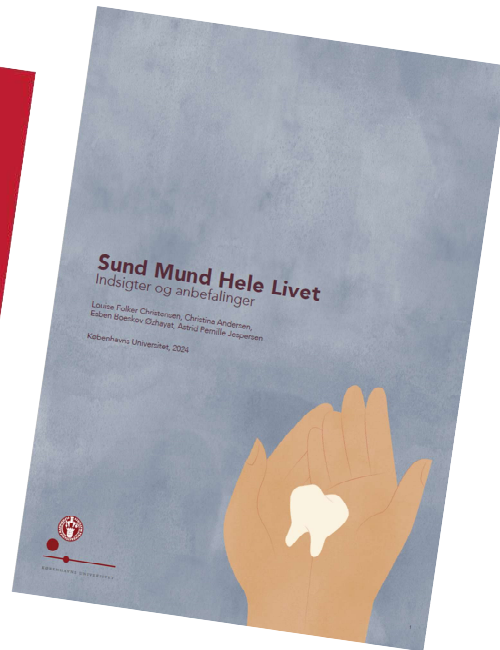
Barrierer

- **Videns udfordringer**
- **Udfordringer vedr. dokumentation og vidensdeling + kommunikation.**
- **Udfordringer vedr. prioritering af mundpleje (selvbestemmelsesret, relationsarbejde og rehabiliterende tilgang i ældreplejen).**
- **Følelsesmæssige udfordringer.**

Ændringer

- Ejerskab (fra jeres til vores projekt)
- Erkendelse (fra let til svær plejeopgave)
- Prioritering (fra lav til måske højere)
- Dokumentation (fra ingen til noget)
- Samarbejde (fra mono- til tværfaglig)
- Viden og forståelse (fra lille til mere)
- Sprog (fra intet sprog til tandskam)
- Følelsesarbejde (fra tabu til fælles håndtering)
- Faglighed (fra ingen faglighed til del af hverdagen)

<https://odont.ku.dk/Forskning/sund-mund-hele-livet/>

RESEARCH

Open Access

Prediction of oral diseases in care dependent older people

Christina Andersen^{1*}, Astrid Pernille Jespersen², Kim Ekstrand¹ and Esben Boeskov Øzhayat¹

Social Science & Medicine

Volume 365, January 2025, 117500

Tooth shame - An ethnographic study of the choreographies of tooth shame in Danish elderly care ☆

Louise Folker^{a b} ✉, Astrid Pernille Jespersen^a ✉, Esben Boeskov Øzhayat^b ✉

Esben Boeskov Øzhayat
Tlf. 35 32 67 47
eboz@sund.ku.dk

SMUHL indsats Greve Kommune

Ved Tommy Rolf Lorenzen

Vi ved hvad der skal til

- Daglig tandbørstning
- Regelmæssig tandlægekontrol

...men det kræver systematik og vedholdenhed at få det implementeret i praksis – der er mange konkurrerende dagsordner i en travl hverdag

Vores "SMUHL"-pakke

- Systematik omkring tandbørstning
- Tilknytning til tandlæge
- Reager ved ændringer
- Kompetenceudvikling

Systematik omkring tandbørstning

- Afdække alle borgeres behov for hjælp til tandbørstning
- På køreliste
- Beskrives i døgnrytmeplan

Tilknytning til tandlæge

- Alle borgeres tandlæge beskrives i EOJ System
- Transport til tandlæge beskrives

Reager ved ændringer

- Tandblødning på Tavlemøde/Triagetavle
- Tandblødning kalender (afprøvning)
- Undervisning klarlægger hvornår der skal reageres
- Klarlægge ansvar og arbejdsgange

Kompetenceudvikling

- Undervisning af personalet ved Omsorgstandplejen/Hjemmetandplejen
- Undervisning af nyt personale
- Undervisning af elever/studerende

**SUND
MUND**
hele livet

Ved Jeannette Lemstad og Merete Larsen Frederiksberg Kommune

KØBENHAVNS UNIVERSITET
Forskerne henvender sig til kommunen i 2021

Tandlæge Esben
Boeskov Øzhayat.
Projektleder og lektor
ved Odontologisk
Institut.

Etnolog Astrid Pernille
Jespersen
Professor ved Center for
Humanistisk
Sundhedsforskning

*Vi ser en stigning i antallet
af mund- og tandsygdomme hos
ældre borgere i sårbare situationer
og vil undersøge
fokus på mund- og tandsundhed i
ældreplejen.*

Vil I være med?

Har **vi** et problem?

Ja, det fandt vi ud af!

Samskabelsesprocessen med tandlægeforskerne

- Vores borgere blev undersøgt og interviewet om deres forhold til deres mund og tandhygiejne
- Vi, som medarbejdere, blev interviewet om arbejdsgangene vedrørende tandbørstning.
- Vi deltog i fælles læringsseminarer, hvor vi hørte om forskernes afdækninger.
- Vi fik en fælles viden om vigtigheden af sund mund ift. almene helbredssekvenser
- Vi begyndte at analysere problemet sammen.
- Vi fandt ud af at vi havde et forbedringspotentiale ift. borgernes mund- og tandpleje

Vi fandt ud af at vi

1. Ikke følte os helt fortrolige og kompetente nok ift. at udføre tandbørstning på borgerne
2. Ikke var helt skarpe på hvilke borgere, der havde behov for hjælp til tandbørstning.
3. Ikke var tilstrækkeligt bevidste om, hvordan vi skulle takle borgere, der ikke ønskede hjælp, på trods af behov.

Hvilke handlinger kunne afhjælpe problemet?

A hand holding a black marker is positioned on the right side of the image, ready to write on the lines. The image shows a list of three numbered lines, each starting with a circled number (1, 2, and 3) and followed by a horizontal line for writing. The background is a light gray.

- ① _____
- ② _____
- ③ _____

1. Vi følte os ikke helt fortrolige og kompetente nok ift. at udføre tandbørstning på borgerne

Vi fik Omsorgstandplejen i Frederiksberg Kommune til at undervise os i principperne for god tandbørstning.

- Hvordan foregår den praktisk udførelse?
- Hvilke remedier anbefales?

2 Vi var ikke var helt skarpe på hvilke borgere, der havde behov for hjælp til tandbørstning

TANDBØRSTNING/MUNDHYGIEJNE

Vurdér borgers behov for hjælp til mund- og tandpleje

- Har borgeren motorik til selv at børste tænder?
- Kan borgeren selv huske tandbørstningen?
- Er tænderne rene?
- Er munden fugtig – ikke tørre slimhinder og læber?

NEJ

JA

Borgeren har behov for hjælp til basal mundpleje og tandbørstning x 2 dgl. Skriv det i besøgsplanen.

Revurdering ved ændringer i tilstand

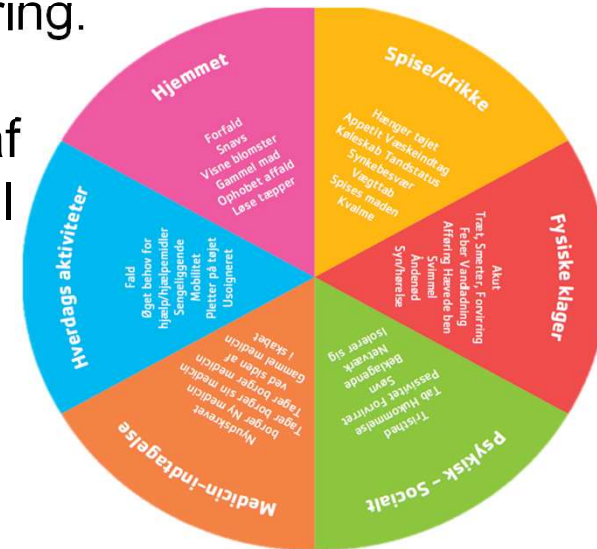
- Udskrivelse fra hospital
- Akut sygdom eller ændring i almen tilstand
- Ændring i ernæringstilstand
- Ændring i funktionsevnetilstand og/eller helbredstilstand
- Ved opstart af ny medicin som giver mundtørhed

HVORDAN SER BORGERENS MUND UD?

Motiver borger til at kontakte tandlæge / læge

- Screening af behov for hjælp til tandbørstning blev en del af den generelle funktionsevnevurdering.
- Lommekort til understøttelse af screening af behov for hjælp til tandbørstning blev udviklet

3. Vi vidste ikke helt, hvordan vi skulle takle borgere, der ikke ønskede hjælp på trods af behov.

- Selvgjort er velgjort, passer ikke i alle situationer. Finmotorikken mangle.
- Vi informerer borgerne om vigtigheden af sund mund- og tandp
- Vi er opmærksomme på at tandskam kan medføre et 'nej tak' til hjælp og social tilbagetrækning.

Hvilke forbedringer har Sund Mund projektet medført?

- Vi screener borgere for behov for hjælp til tandbørstning ifm. den generelle funktionsevnevurdering
- Vi spørger ind til tandlægetilknytning og informerer om tilbuddet om Omsorgstandplejen
- Vi anbefaler elektrisk tandbørste eller lille tandbørste
- Vi motiverer borgeren til at børste tænder ved at gøre klar og 'børste efter'
- Vi er opmærksomme på tandsmerter
- Vi samarbejder med Omsorgstandplejen
- Vi dokumenterer plejen i besøgsplanen

Samarbejdet med Omsorgstandplejen er optimeret via

- Fælles arbejdsgangsbeskrivelse
- Aftaler for afvikling af besøg fra Omsorgstandplejen hos borgerne
- Løbende dialogmøder

Spørgsmål

